

'Verzetshelden' van de jaren zeventig

VAN ONZE VERSLAGGEVER BOB BOUWER

VENHUIZEN - Dik driehonderd auto's staan geparkeerd rond middelpunt De Buurt numero 60; 550 man toeloop bij de opening van de jaarlijkse realistentoonstelling in Venhuizen. Rob en Laura Møhlmann maken het elk jaar weer waar: ze bieden een overzicht van rond de zestig Nederlandse of in Nederland werkende realisten.

Alle vormen van realisme zijn bijeengebracht: van fijn tot grof en van waarheidsgetrouw tot surrealistisch. Onder de schilders en etsers zijn grote namen: Douwe Elias, Pieter Pander, Jasper van Putten, Margreet Bosker, Peter Durieux en natuurlijk Rob Møhlmann zelf. Maar op ieders eigen wijze hebben alle kunstenaars een eigenzinnig smoel ontwikkeld, van elk werk is een karakter af te lezen dat bij een specifieke kunstenaar past.

Rob Møhlmann: „De meesten zijn al 20, 25 jaar aan het schilderen. Museum Møhlmann is dus geen kweekvijver voor jong talent, ofschoon er nu en dan een enkele veelbelovende jongere tussendoor schiet.”

Hoe komt hij aan die nieuwlichters? Møhlmann: „Die presenteren zich zelf. Kloppen hier aan omdat ze weten dat Museum Møhlmann een vooraanstaande galerie is voor realisten.”

Eerlijk gezegd hebben nieuwkomers weinig andere keus dan hun pijlen te richten op Møhlmann. Galerie Lieve Hemel in Amsterdam cirkelt in een beperkt kringetje. Galerie Mokum heeft ook maar een stal van rond de twaalf paradepaardjes. En Museum De Markiezenhof in Bergen op Zoom deed nog wel in realisten maar er kwam een nieuwe directeur en nu is het afgelopen.

Møhlmann richt zich op de door de wol geverfde schilders, zeg maar de bovenlaag. „Als je je presenteert als platform voor realisten moet je ook het beste laten zien. Bij ons lijkt het vanzelfsprekend dat talenten zich aandienen. Of dat iets te maken heeft met traditie van de Hollandse schilderkunst? Ongetwijfeld. Ik heb altijd betoogd dat die Hollandse schildertradi-

Gerry Dobbelaer: 'Melodie d'amour', 2003.

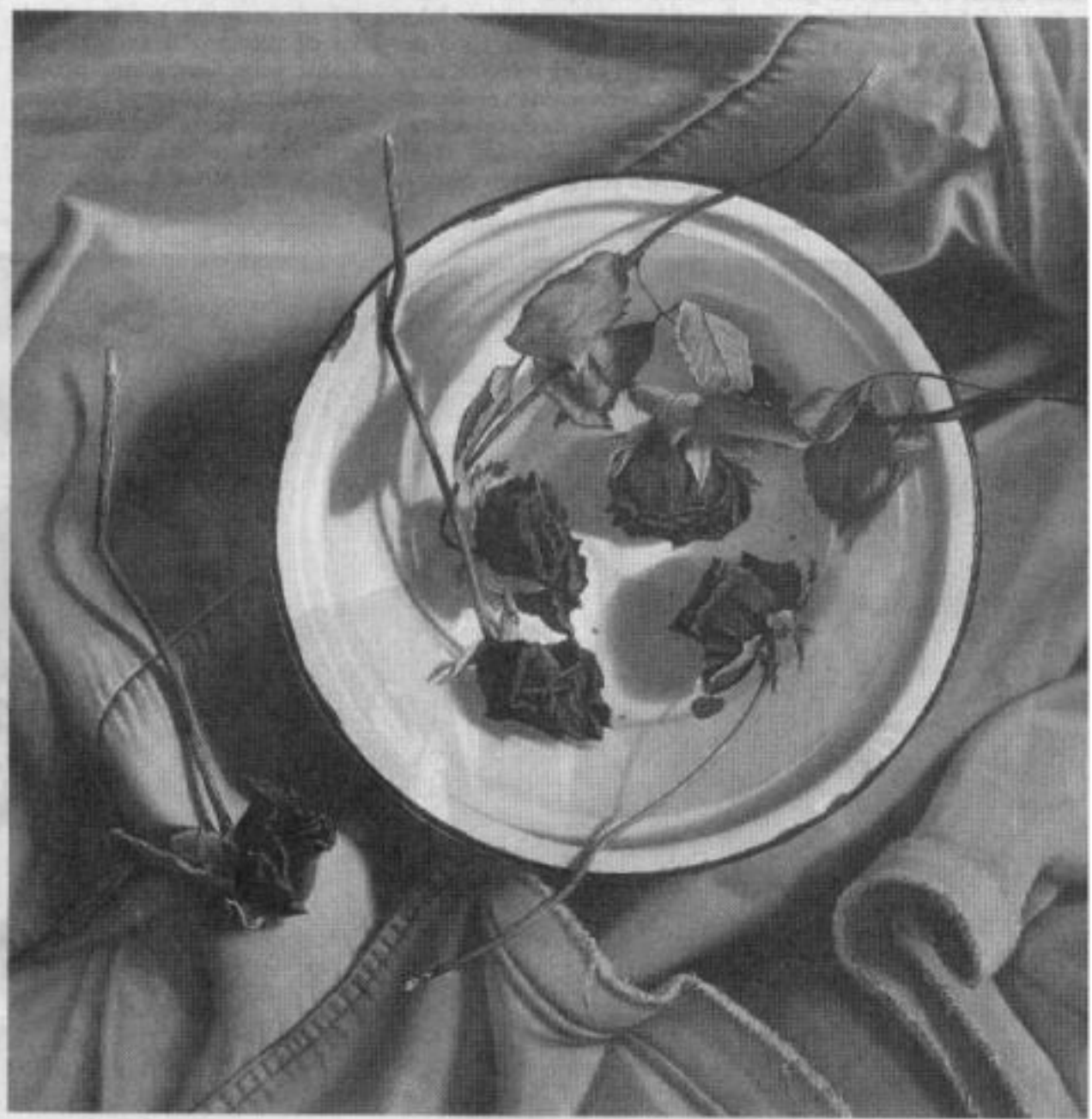
tie nooit is weggeweest. Er is door de jaren heen alleen verschillend aandacht geschonken aan de realisten. De schilders die hier hangen kun je eigenlijk als de 'verzetshelden' van de jaren zestig en zeventig beschouwen. Het was toen belachelijk als je realistisch werkte. De aandacht lag bij de vernieuwers, bij abstract expressionisten. Ook bij de BKR kwam je nauwelijks aan bod. Nu is er loon naar werken. Dat betekent: het werk is

gewild, er is erkenning. Heel veel schilders die hier hangen, kunnen bestaan van hun schilderkunst.”

Toch abstract

Dat modernisten de neus ophaalden voor het realisme heeft geen kwaad bloed gezet. De weerzin van abstracte schilders voor het goed gelijkende werk betekende niet automatisch dat realisten abstracte werken verketteren. Er zijn wel degelijk in-

vloeden aan te wijzen van de abstracte kunst. Reinder Homan speelt met afstanden en grootte. In een van zijn etsen raken de paardenpluizen los van de bloem. Op de extreem lage horizon zien we een minuscule dorpje. Gerry Dobbelaer heeft een voet in de renaissance, verwijst naar Romeinse mozaïeken en Florentijnse wandschilderingen maar de lege vlakken en de harde kleurstellingen zijn eigentijds. De grove toets in het

Rob Møhlmann: 'Vijf vergeten roosjes', 2003.

schilderij 'Paarden bij drinkplaats' van Jannes Kleiker doet bijna impressionistisch aan. Bij Onno Boerwinkel is er echt sprake van vluchtig geschilderde indrukken. Gerard van de Weerd zoekt in zijn landschappen de grenzen van realisme en een heftige expressieve uitdrukking. Voor hem is een toets die druip of een spontane veeg die een lijn doorbreekt, aanvaardbaar binnen het geheel van de compositie. Een andere schilder die de grenzen van het realisme aftast is Douwe Elias, die vooral bekend is geworden door zijn kinderportretten. De doos met gebak is gepenseeld met ferme vegen en pasteuze toetsen. Je kunt zo de room van een taartje aflepen.

In zijn Amsterdamse stadsgedichten opent ook Roelof de Roo een venster naar de abstractie. Hij speelt met de reflectie in de ramen van historische panden.

Met schijnbaar fotografische precisie zijn de huizen neergezet. Maar in de ruitjesramen van de huizen deinen de gebouwen 'van de overkant' met een vervorming alsof ze in het grachtenwater spiegelen.

Het met forse vegen gepenseelde, kleurrijke doek van Ephe Cordel, 'Etalage met tulpen', zou ook zonder een modern verleden niet denkbaar zijn.

Afgewogen

De stillevenen van Rob Møhlmann verraden een kunstzinnige blik. Bij het waarnemen van de werkelijkheid zoekt hij naar een afgewogen invalshoek. Hij componeert een tableau van alledaagse zaken, dat in de uitvoering een wonderbaarlijke diepte en zowaar een ziel krijgt. Møhlmanns stillevenen zijn, zo op het oog, absolute fijnschilderijen. Maar als het werk op de keper wordt beschouwd, is het alle-

maal uit kleine, losse toetsjes opgebouwd. De echte fijnschilder is Herman Tulp, die alles elkaar poetst en veegt en priegelt. Een en ander volgens de regels der fijnschilderkunst.

In de galerie staan ook beelden, bijna alle uitgevoerd in brons, variërend van de classicistische sculpturen van Wir van der Kant tot de meer 'geboetseerde' balletfiguren van Romée Karin en de bijna abstracte torso's van Ad Haring.

Op de tentoonstelling hangen 330 schilderijen en etsen en de vaste opstelling omvat ook nog eens 150 werken. Als je een half minuut per schilderij besteedt kun je uren in Venhuizen doorbrengen.

Het overzicht van de realisten hangt tot 12 oktober in Museum Møhlmann, De Buurt 60, VENHUIZEN. Openingstijden: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Website: www.kunstdiewa.nl